

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I. Ч. 118. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 29-го травня 1942.

No. 118. Jersey City, N. J., Friday, May 29, 1942.

VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Сокоу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

КИТАЙ ДІСТАВ ТУ САМУ ПРОПОЗИЦІЮ, ЩО Й СОВЕТИ

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту, Кордел Гол, вручив Т. В. Сунгові, дипломатичному представникові демократичного Китаю, ноту, якою пропонує Китаєви договір арени і позички (Ленд-Ліз Агрімент), що сформований майже в такий самий спосіб як і та пропозиція, яку зробили Злучені Держави СССР. Якщо Китай і Совети це приймуть, тоді ці обидві держави будуть разом працювати з Великою Британією і Злученими Державами над розв'язкою повоєнних економічних проблем. В такому випадку буде це спілка народів, що обійматиме приблизно біліон осіб.

ЖІНКИ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ГРОМАДНО ДО ВОЄННОЇ СЛУЖБИ.

НЮ ЙОРК. — Не тяжко було б створити в Америці величезну армію, зложеною з самих жінок, коли брати під увагу перший день побору до тої армії, на яку дано дозвіл, а яка має мати 10,000 жінок. До поборової квартири збіглися стільки жінок, що треба було вояків, щоб вдержали порядок. Одна жінка рвалася перед другою, щоб чимскорше виповнити апликацію. Не дивно те ще й тому, що й не одна дівчина спішилась до офісу, в якому навіть не знали, що з нею сталось. Між ними, що зголосилися до воєнної служби, були жінки різного віку, стану і кольору. Були багаті, були й бідні. Але переважали дівчата, що працюють, стенографки, початкуючі акторки, студентки. Була одна китайка, одна індіанка і одна бабуня. Між ними є багато таких, що їх чоловіки є вже в армії.

ВІЙНА ЗАКІНЧИТЬСЯ ОСЕНЮ 1944 РОКУ...

ПІТТСБІТ. — Так буде, коли вірити ще одному „ворожбитові“, яким є тим разом Чарльз Ф. Катерінг, що зв'язаний з Джерелом Моторс Корпорейшен. Він каже, що не може зрозуміти тих людей, що заявляють, що ми виграємо війну ще цього року. Каже, що треба принаймні року, заки вороги відчують силу американської продукції. Як тільки, каже він далі, будемо доставляти Англії воєнні матеріали та допомагати Росії, щоб вдержала ще цей рік, то потім будемо могли цілком певно висилати на Німеччину по 1,000 бомбовиків за кожним разом. Війна, твердить Катерінг, скінчиться європейською інвазією, яку підготують літаки. Але рішати будуть остаточно не літаки, а тенки і військо, що буде в стрілецьких ровах, так, як це було минулої війни. Хто матиме найбільше залізних відпадків і зможе таким способом найскорше направляти понижені тенки, той виграє війну. А тих відпадків Америці певно не забракне. Наразі треба нам дбати головно про те, щоб напродукувати повно воєнного матеріалу, тенків бомбовиків і моторів.

МАТИМЕМО „ЗАМОРОЖЕННЯ РОБІТНИКІВ НА РОБОТАХ“.

ВАШИНГТОН. — „Вор Менпавер Комишен“ заповідає радикальну реформу, щоб забезпечити правильне функціонування воєнної промисловости. Іде про те, що ця продукція, головна авіаційна, терпить на тому, що одна другий „вириває“ робітників, даючи кращі умовини щодо заробітної платні. Отже тепер уряд заставить фабрики залишити ті перегони, а робітники будуть зобов'язані працювати на одному місці, а не міняти працю, шукаючи за кращими умовинами. Наслідком цього уряд поведе справи так, що всюди платити будуть менш-більш такі самі. Далі уряд буде розпорядитись робітничим матеріалом і сам буде переносити робітників з одних місць на другі, коли цього вимагатиме правильне функціонування воєнної продукції. Уряд є переконаний, що все те дасться перевести за згодою самого робітництва, та що не треба буде братись за примусові методи.

В БРАЗИЛІ ЗА ВІЙНУ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — В цілій Бразилії загальна опінія починає домагатись від уряду, щоб такі іти до справжньої війни з Державами Оси. Це головною тому, що ворожі субмарини бушують над самими берегами Бразилії. Стурбовання зростає теж і задля цього, що тяжко довідатись правду про діяльність тих субмарин. Відомості про їх затоплення є дуже невиразні й противорічні.

ЗА СВОЄ ЖИТТЯ І ЗА ЖИТТЯ СВОГО КРАЮ.

ВЕСТ ПОІНТ. — Архієпископ ньюйорської дієцезії, Френсиз Спелман, сказав кадетам з Вест Поінт, що покінчили науку і переходять в офіцерський стан, що тепер прийде їм боротись за своє власне життя, як і за життя свого рідного краю, за душу Америки. І всі ті боротьби треба виграти, бо вони є боротьбою з силами темноти.

Совети Натискають Усією Силою на Створення Другого Фронту

ВАШИНГТОН. — Стверджують з різних джерел, що советський уряд налягає на уряди в Вашингтоні й Лондоні, щоб чимскорше створили другий фронт в Європі й тим чиним облекшили натиск німців на Совети. В Вашингтоні кажуть, що нема двох думок щодо цього, що такий другий фронт мусить в Європі повстати. Навіть дехто твердить, що вже тепер є настільки кораблів, щоб таку акцію здійснити. Заговика однак в тому, що як в Вашингтоні, так і в Лондоні, не хочуть зробити щось таке, що є передчасним і нищить ті користи, які вже здобуті Об'єднаними Державами. В Америці уряд дуже добре оцінює вагу советського фронту, чи Советів взагалі. Тому саме запропоновано Советам договір арени і позички, що означає, що Злучені Держави глядять у далеку будуччину; в те, що буде по війні. Тому вже тепер рахуються з СССР як могутнім чинником, якого притягають до співпраці. Що Америка думає про другий фронт в Європі серйозно, видно теж і по тому, що саме тепер вислано до Лондону визначних воєнних знавців. Усе те повинно переконувати Совети, що Британія і Америка дійсно створять другий фронт в скорому часі, як тільки це буде можливим. Так є, що за тим другим фронтом агітують дуже сильно в Англії й Америці ліві групи. В Англії робітничі кола, а в Америці ліві інтелектуали. Далі підкресляють, що коли такі справи проволікаються, то теж і тому, що ніхто з Об'єднаних Держав точно не знає, як є на советських фронтах. Ще досі Совети не допускають американських і британських знавців до того, щоб вони могли самі пізнати дійсне воєнне положення.

ВРОЖІ СУБМАРИНИ ДАЛІ БУШУЮТЬ

НЮ ЙОРК. — Подають, що ворожі субмарини затопили шість кораблів, що належали до Об'єднаних Держав. Кораблі були середньої величини. І всі тягарові.

Один американський боевий корабель заскочив дві ворожі субмарини і відкрив по них вогонь, а після кинув глибинні ладунки. Бразилійські кола принесли вістку, що одна італійська субмарина, діюча в полудневій частині Атлантики, піддалась американським силам.

Німецька Офензива в Лівії

КАІРО. — Німецько-італійська армія в Лівії, в силі сто тисяч вояків, розпочала широку офензиву. Покищо звідомлення не подають точно місць, де відбуваються бої. У них лише кажуть, що німці своїми головними силами запустились глибоко в пустиню, виразною ціллю обійти британські оборонні позиції. Їх зустріли британські сили. Оживлена також боротьба в повітрі.

БОЇ НА СХОДІ

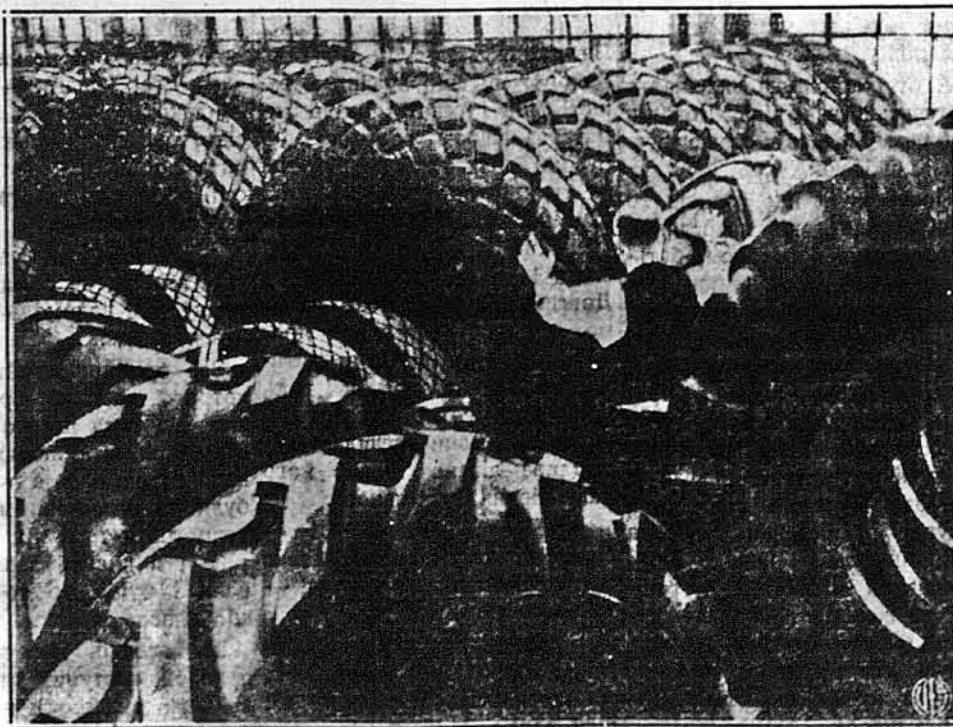
МОСКВА. — На советським фронті бої далі не вгавають, хоч територіяльно позиція в останніх днях нічого не змінилась. Советські звідомлення говорять, що їх війська в деяких місцях прорвали німецькі оборонні позиції. — Німецькі звідомлення говорять, що советські армії далі в оточенні і що їхні сили стараються тепер ті армії знищити. Совети кинули чимало літаків, щоб допомогти оточеним арміям, говорять німецькі звідомлення, але це не помогло.

ЗАВЯТІ БОЇ НА КИТАЙСЬКИМ ФРОНТІ

ЧУНКІНГ. — Китайські звідомлення говорять, що стотисячна японська армія в китайській провінції Чекіанг зазнала важких втрат. Вона втратила поперх 15,000 війська, з якого 10,000 було вбитих. Дотепер японці не змогли здобути столиці провінції Чекіанг, Кінган. Але японці далі продовжують офензиву в згаданій провінції, це звертаючи уваги на великі втрати.

ПОВІТРЯНИЙ НАЛЕТ НА ПОРТ МОРЕСБІ

КАНБЕРА. — Японські літаки виконали повітряний налет на Порт Моресбі в Новій Гвінеї. Вони заповіли раніше, що будуть той Порт бомбардувати, коли сили Об'єднаних Держав звідтам не заберуться. Вони виконали свою обіцянку і дійсно налетіли туди літаки, але їх зустріла прикра несподіванка: той Порт цей раз був знаменито оборонений і японці, оминаючи його здалека, скинули далеко від міста свої бомби та відлетіли домі.

ВИКОРИСТАНІ ЗЛИШКИ ГУМИ. — Ці величезні гумові кола до різних військових коліс зроблені з переробленої гуми. Світину знято в одному магазині в Вашингтоні, Дистрикт Колумбія, де вони вижидають розсилки по різних пунктах у Злучених Державих.

АТЕНТАТ НА КОМАНДАНТА ГЕШТАПО В ЧЕХІЇ

БЕРН. — Невідомі справники виконали бомбовий атентат на команданта Гештапо в Чехії, Райнгардта Гейндриха, „творця“ концентраційного табору в Дахав. Кілька місяців тому Гейдріх прибув до Праги як „протектор“ Чехії і Моравії, на місце барона Нойрата, якого нацистична влада уважала за надто „ласкавим“ супроти чехів. Вкупі з приходом Гейдріха в Чехії і Моравії розпочалися на широку скалю арешти і розстріли. Тепер невідомі справники кинули на Гейдріха бомбу, в хвилині, як він їхав авто по шляху з Праги до Берліна. Атенат стався недалеко Праги. Авто знищено цілковито, як теж вбито шофера. Гейдріх зазнав тяжкого поранення. Справники втекли. Німецька влада назначила десять мільйонів корон нагороди за зловлення справників. Водночас загрозила карою смерті для кожного, що пробував би скривати вбивників. На цілій території Чехії і Моравії відразу проголошено надзвичайний стан. Міжнародні знавці припускають, що в зв'язку з тим атентатом розпочнуться по цілих Чехах і Моравії великі репресії проти чехів.

ГЕНЕРАЛ СОМЕРВЕЛ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН. — До Лондону прибув американський генерал Брегон Сомервел, начальник постачання американської армії. Він поїхав туди по тим, як Лондон відвідували наперед американські державні мужі, а опісля американські команданти штабів. Вслід за тим знавці припускають, що Америка приготується до великих мілітарних подій в Європі. В нинішній час постачання це дуже важна ділянка мілітарних ділань. Бо для одного активного вояка треба вночі доставити біля вісім тон різного іншого знаряддя, а саме — повзів, гармат, скоростріль, крісів, амуніції, газоліни, харчів, медикаментів і тим подібне. Все це в означене місце має доставити військово постачання. Приїзд Сомервела до Лондону означає, що те постачання відбуватиметься на широку скалю. Знавці припускають, що не звертаючи уваги на недавні заяви лондонських мілітарних кол, що „другий фронт“ на заході буде означати лише повітряну офензиву, не треба анілювати великої британсько-американської сухопутної офензиви на європейським континенті.

ВІШІ ВИСИЛАЄ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА ДО ІТАЛІЇ.

БЕРН. — Французький уряд в Віші вислав до Італії свого представника в цілі переговорів в справі італійських територіяльних домагань. Які пропозиції поведе той представник, покищо невідомо. Але вкупі з тою посилкою в французьких політичних колах розвинулась гаряча дискусія над тим, чи відступити Італії якінебудь території, чи ні? В тій дискусії взяв участь генерал Вейган, котрий від довшого часу сидів тихо і не втручався в політику. Він висказав думку, що Франція не повинна Італії давати жадних територій.

ГЕНЕРАЛ ДЕ ГОЛЬ ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШОГО ПРИЗНАННЯ.

ЛОНДОН. — Ген. Де Голь, командант „вільних французів“, заявив, що „вільні французи“ повинні дістати від Вашингтону більше признавання. Він осперюював думку американського уряду, мовляв, „вільні французи“ це лише мілітарна організація, якої завданням доставляти лише воєнного людського матеріалу. Коли комітет „вільних французів“ має за завдання повернути волю Франції, то він мусить бути теж політичною організацією, говорив Де Голь. Він далі говорив, що він готов свій комітет поширити і прийняти нових людей. Але він висмівав думку, щоб прийняти бувшого міністра Шотема. Бо Шотем, говорив він, був один з перших які скапітулювали перед німцями.

ЯПОНСЬКІ ЦІЛИ.

ТОКІО (через радіо). — Японський прем'єр Тойо виголосив в парламенті промову, в якій ще раз представив цілі Японії на Далекім Сході. Отож, говорив він, Японія хоче раз на все виперти з Далекого Сходу і з Азії впливи Британії і Америки. Відносини з Советами, говорив він, остаються незмінними. Совети далі виявили охоту задержати неутральність і як довго вони ту охоту виявляють, японсько-советські відносини не зміняться.

НІМЕЧЧИНА БЕТЬСЯ ЗА „ХЛІБ“.

БЕРН. — Німецький міністер пропаганди, Гебельс, який ще недавно говорив, що Німеччина бетсья за домінацію що найменше над Європою, бо німці це вища раса і вона повинна панувати — тепер виголосив промову, в якій сказав, що німці бються за „хліб“. Це хліба недовстаало німцям і тому вони мусіли піти до війни, говорив він своїм землякам.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед початком дня, в котрім оголошення хоча мати своє оголошення.

За оголошення редакції не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Наш Новий Союзник

Здається нині хіба чудо може не допустити до того, щоби Мексико, південний сусід Злучених Держав, не виповіло при кінці цього тижня війни Німеччині. Постаралися за те більше німецькі помилки чи провокації, ніж позитивні заходи Злучених Держав втягнути Мексико до війни по стороні Об'єднаних Держав. Робить цей важкий крок Мексико в почутті власних інтересів, а не для чужого добра, під чужим натиском.

Усеж таки історія нам показує, як легко могло статися інакше. Вистарчить поглянути на відношення між Мексикою і Злученими Державами в першу світову війну, щоби побачити вдарили різницю між тим відношенням а відношенням між цими країнами в теперішню війну. В 1917 році відносини між Злученими Державами й Мексикою були такі, що Німеччина не вагалася навіть запропонувати Мексиків союз та обіцяти за це віддати Мексикі втрачені території Техасу, Нового Мексика й Арізони.

Це напруження мало своє коріння й в політиці Злучених Держав до Мексика. Аджеж у наочеру першої світової війни напруження між двома сусідами дійшло до того, що Злучені Держави заняли від Мексика порт Вера Крус, а потім вислали були в Мексико військову експедицію за бандитом Вілею, і на чолі тої експедиції поставили того самого генерала Першинга, котрого описали зробили командантом американських військ у Франції. Того роду факти не могли налагодити добрих сусідських відносин між Мексиком і Злученими Державами. Можливо, що в таку можливість ніхто й не вірив.

Що одначе така можливість була, знаємо нині зовсім певно. Злучені Держави мали добре щастя мати вміжчасі між першою й другою світовою війною низку політиків, що власне вірили в добрі сусідські відносини з країнами латинської Америки, а передовсім з найближчим нашим південним сусідом. Американський уряд під їх впливом не словами, а фактами доказував своє бажання бути добрим сусідом.

Висліди цієї політики далися тепер пізнати. Коли недавно тому Злучені Держави найшлися в війні, всі просто краї довкола Карібського моря виповіли війну Німеччині. Виймок у тому згляді становило одно Мексико. Одначе й Мексико зовсім не закривало, що його симпатії по боці Злучених Держав. Коли тепер німці стали топити мексиканські кораблі, Мексико без вагання стає плече об плече з Злученими Державами, немовби даючи тим свідомство значіння застави виразності чужих інтересів для налагодження спільності інтересів.

Добре кажуть американські газети, коли вживаючи своїм звичаєм порівнянь з поля бізнесу, кажуть, що політика доброго сусідства приносить гарні дивіденди.

Правда й Перемога

Немовби за загальною змовою американські газети заговорили в вівторок в своїх перших передовицях про ту саму справу: про заяву генерала Стилвелла про його повертіння з Бурми. Дивуватися тому не можна, бо заява, хоча коротка, була поразкою під кількома зглядами.

Заяви генерала не можна передати дослівно, бо його англійська мова повна звичайних воєнських перенесень фраз про пекло. Без них її менше-більше можна віддати словами: «Я заявляю, що нас слівно набили. Нас прогнали з Бурми й не страшно принижуюче. Я думаю, ми повинні знайти, де причина цьому, вернутися й відібрати її».

Якщо між газетами є яка різниця, то хіба в тому, що одна звичайно бере одну фразу генерала за свій наголовок, а інша іншу. Це виставило доказом, що кожне слово Стилвелла має велику вагу.

Передовісмі перше речення про програму в Бурмі розкриває коротко всю правду, не оглядаючися на те, що вона страшна. Видно, генерал не думає, що правда може зробити несправу шкоду. Як сталася трагедія, треба, на думку генерала, її передовісмі ствердити. Якщо ситуацію можна розв'язати, то першою умовою розв'язки є її ствердження. Не можна розв'язати справи, коли не бачити її такою, як вона є, але інакшою, кращою, ніж вона є.

Генерал каже навіть отверто, що поразка Об'єднаних Держав у Бурмі та прогнання

їх з Бурми була незвичайно принижуючою подією. Таких річей звичайно генерали не признають. Ще рідше признають їх політичні бесідники, що часто говорять замість малоомовних генералів. Стилвел виразно признається до почуття сорому.

Такі вискази походять від людей, які звичайно на таких заявах справу закінчують. Та не треба з тих слів робити висновку, що генерал на це те каже, щоби себе пожалувати. Ні навіть з його дальших слів: «Тут хтось завинив». Цими словами не шукає він, на кого би то зложити свою вину. Він каже: «Найдім, що за причина цьому, а потім вернімся до Бурми й заберім її назад!» Ці слова генерала йдуть у розріз з звичайною політикою слабих людей шукати в невдачі жертвенного козла. Генерал Стилвел не на те каже, щоби вину винуватих, а на те, аби направити цю причину.

У статті про заяву Стилвелла можна вже замітити цей новий дух: не винувати нікого, зглядно винувати себе всі. Не вдаваймо, що ми знаємо причину, що ми можемо показати винуватих. Як військові робили помилки в військових справах, стільки їх можемо зробити ми, не військові. Одначе пошукаймо за причинами невдачі, напраймо все й підім та відвоюймо від ворога те, що він завоював.

Так поступають люди й народи непереможні.

МОРАЛЬ НАЦІЇ

Слово «мораль» має двоєке значіння. Воно раз окреслює етичну поведінку людей, себто твердоту їх засад у відношенні до пошу, до приватної власності, до суспільності. В такій розумінні воно приблизно рівняється слову «чеснота». Але другий раз воно відбиває щось інше. В другім розумінні воно означає настрій людей, їх почувань, стан їх волі і загально — стан їхньої душі. «Здеморалізований чоловік» в першій розумінні означає людину без етичних засад, розпусника, злодія, людину готову на всяке шубравство. «Здеморалізована суспільність» в другім розумінні не кінце означає людей розпусти й низького характеру. Навіть найпорядніші люди можуть дістати назву «здеморалізованої суспільності», коли внаслідок

певних внутрішніх і зверхніх обставин вони в житті розгубляються, спантеличаються, втрачають віру в свої національні ідеали і зачнуть розскакуватися на боки немов отара сполоханих звірят. В такій настрій часто попадають розбиті на фронті воїни. Тоді ми говоримо, що військо цілковито «здеморалізоване», хоч те військо могло складатися з воїнів, котрі особисто відзначалися глибокою мораллю, але мораллю в першому розумінні.

Англійська мова розрізняє це слово в той спосіб, що в першому розумінні цьому слову дає наголос на першій складі, а в другому значінні на останній складі, додаючи також кінцеве «е». Так повстають фактично два окремі слова. Добре було б в українській мові прийняти подібні наголоси.

В теперішніх часах ми часто зустрічаємось з тим словом, але в другім розумінні. «Мораль нації» це тема, якій нині присвячують державні й наукові кола величезну увагу. Для цієї цілі створено величезні й дуже складні департаменти пропаганди, яких завданням з одного боку є підточувати мораль чужої нації, а з другого — скріплювати мораль своєї. Мораль, як сказано, має до діла з душевним настроєм людей. А в духовній частині чоловіка міститься теж його воля довершити якогось вчинку. Воля до перемоги, як стверджують нині найбільші компетентні провідники, є головнішою частиною національної сили, ніж сама механічна зброя. Нарід якого воля до вигри заломана, вже програв війну. Нарід з сильною волею до перемоги поборе неймовірно трудної матеріальної природи й переможе її грати осягне. Також важна мораль серед воїнів. Воїни, що не має волі до боротьби і не знає, за що бореться, має дуже маленьку, а то й ніяку боеву вартість, не звертаючи уваги на його знамениту зброю. Вже Наполеон підкреслював вагу моралі в війні і навіть означив вартість моралі до сталевої зброї, як два до одного. Себто мораль, внутрішній стан воїна, в його оцінці мав два рази більше значіння ніж сталева зброя. Ще вищу оцінку дають моралі нинішні провідники різних народів.

В демократичних краях є одною з найголовніших засад дозволити людині дозрівати духовно самій і різьбити свій світогляд, свою волю, свої почування і свою мораль — на оточенні і на особистих спостереженнях. Демократична влада дуже нерado втручається в душевні справи цивільних громадян і дуже нерado допробує різьбити їх світогляд та світовідчуження по точно обробленим планам. Одначе в наслідок війни і великої небезпеки, що грозить нації, демократичні держави починають тепер звертати більшу увагу на національну мораль і починають тій «важній частині» національної сили присвячувати більше часу. На днях відбувся зїзд трьох тисяч американських психіатрів в Бостоні. Найголовнішою їх темою було обговорення національної моралі Америки. Вони ствердили прикий факт, що чужа мораль є дійсно джерелом національної сили, проте в Америці цьому питанню державні чинники присвячують відносно мало уваги. Акумуляція національної моралі —

говорили ті вчені, котрих завданням є студіювати людську душу — в Америці залишається сліпому щастю і аматорам. Аматори, зпоміж журналістів, публіцистів, виховників, письменників, продюсерів фільмів і т. п. різьблять мораль американського народу. І то так, як кожному з них до вподоби.

В диктаторських краях, в Німеччині, Росії, Японії, говорили далі ті вчені, справа національної моралі всеціло знаходиться в руках уряду. Значні людські душі, найбільшій психіатри розробляють там з наукового боку планів різьблення національної моралі, а описі пересирає виконання тих планів державна пропаганда машина. Нічого не залишається сліпому випадкові; мовляв, якось воно буде. Те саме мусить зробити Америка. Подобається американцям деякі підходи в тоталітарних краях, чи не подобаються, але коли ці підходи є корисні і потрібні для вигри війни, мусимо їх впровадити також у себе.

Навінши слова німецького генерала Ферча, що «останнє слово відносно перемоги або програми має не зброя або вишкопування, ні технічне вміння орудувати тою зброєю, ані навіть засади стратегії і тактики, лише мораль (воля боротися серед воїнів)» — згадані американські психіатри так означували те слово «мораль» серед воїнів:

«Що є елементами волі до боротьби і моралі? Кожний воїк повинен знати, за що він бореться. Нам потрібно кличати; кожний цивільний громадянин також повинен знати, за що він бореться; гнів суспільства проти ворога; страх перед питомими наслідками програми для кожної людини зокрема, а не лише загальний страх перед програмою; готовність посвятити себе за добро цілості; інстинкти спільності — разом вдержимось, зокрема пропадем; довіра до себе самих; довіра до провідників і до військових старшин».

«Як можна збільшити мораль?» — питав далі один з психіатрів, проф. Е. А. Стратер, на запитанням зїзду. «Самозаховачий інстинкт мусить бути значно скріплені. Людині треба вияснити, що боротьба не лише за демократію і ідеали, за нашу націю, але теж за наше власне врятування, за нашу родину, за наших дітей, за наше щастя і нашу свободу. Воля вийти переможним з цієї боротьби мусить бути підтримана в кожнім чоловіці зокрема. Сили страху, люті і агресії мусять бути змобілізовані і зорганізовані в волю до боротьби, в додатку до розвою фізичного здоров'я, мі-

літарних здібностей і промислового витвору. Енергія гніву і страху буде потрібна для цього, щоб виграти цю війну. Воля до боротьби мусить бути виконана в грізних печачах страху і агресивності, коли ми хочемо виграти цю війну. Ми мусимо виграти війну не лиш при помочи наших умів і рук, але й наших сердець. Ідеї є занадто бліді. Наша воля не є належно змобілізована. Небезпека видається занадто далекою від нас. Мусимо підсичувати увагу тим, що будемо ясклі виисновати кожному зокрема небезпеку в конкретній, драматичній формі».

Ось так говорять нині люди науки, психіатри, яких завданням є студіювати душу людей і віднаходити ті можливі закони, на яких вона діє. Якби ті їхні слова сказав якийсь інший чоловік, він міг би наразитися на закиди деяких наших коментувальників, що мовляв, це «фашизм», «ідеологія пожа», «вихвалювання звірячих інстинктів» і т. п. Порівнявши ці слова з тим, що писано в нашій часописі, а що писали в той час інші, побачимо, хто саме бажав збити Америку сильною.

СТРИНУЛИСЯ ЗНОВУ.

Мануель Кесон, наліво, президент Филиппин, поздоровляє в Вашингтоні лютенанта Джана Д. Болклія, що вєлавився своїм нападком малим човном на японців. Болклі теж вивіз Кесона з Филиппин до Австралії моторним торпедним човном.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВІЯ

10))

Коли з отаманського курія Довбиш пробив двічі. Тоді якраз виходить військовий о-саула і повагом прямує до сі-чової церкви. Трохи згодом виходить він з церкви з військовою великою короугою. Так і заграля, полісуючи на сонці, свята короуга: на ед-вабному полотнищі з золотими прозументами — на середній еріблястий святий хрест, а по різках полотнища аж три місяці: ерібний ріжок молодика, ерібний повний місяць з всевидючими очима й ротом і місяць на ущербі; а на четвертому ріжку короуги — зізвезда, з якою «волсви пущестествовали» на Різдо до Христа.

Вийшов осаула з цєю короугою, і стає на майдані проти церкви.

ки з дівочих кос у ковнірів аж горять на сонці стоїми червоними, блакитними, зеленими, синіми і жовтогарячими фарбами мов веселки на небі після дощу.

А от і старшина виходжає з отаманського курія. Довбиш вибиває їй шану своєю гучною довбнею.

Попереду не йде, а якось то ніби «гряде», мов пресвященних владика з посоком, батько кошовий отаман, пан Іван Сірко — з «великою» отаманською булавою; за ним суддя з великою ерібною печаттю, писар з орлиним пером з «правого» орлиного крила, щоби перо писало одну «правду», і за ними другий осаула з «малою» булавою. Наостанок джуря і писанець Юрася Хмельниченка — Івашко Брюховецький з листом, котрий він держав на голові, — велика шана низовому товариству!.. Уся старшина, як і козаки з курініми отаманами — без шалок:

Старшина низько, гречно уклонила на всі чотири сторони. Товариство їй теж уклонилося, але з повагом, мов

у його спини не гнуслись... Ми, мовляв, «громада» — «великий чоловік», а ви тепер наші послухачі: що дамо, те і зісте...

Упоперед подався сам Сірко. Це вже був не той молодий Запорожець, що зрісши у рещеті зпід гусенят і слави лицарства своєю головою добувши, розказував у Мерехві на «улиці» про Жовті Води і слухав соловейка. Це вже був «великий отчизни рачитель», слава і гордошті усеї України. Довгий вус вже трохи сивий, мов ерібним паутинним пропизаний, а ясні сірі очі світились як молоді зорі, як і тоді, коли його у своїй маленькій коморі що ночі виглядала соромливий дівчина, тепер його пані Сірчиха, отаманова.

— Панове товариство! — гучно почав Сірко — славне військо запорозьке низове! — до вас є діло.

— Добре, батьку! — вигукнули голоси по лавах усіх трійцяти осми курінів — ми ділу раді...

— Спасибі, дітки! — Пан Юрій Хмельниченко засилає листа до коша: кланяється усе-му низовому товариству, і

старшим і молодшим.

— Дякуємо за поклоні! А в чім діло?

— Прислав до вас молодий Хмельничек свого джуря — Брюховецького Івана.

— Еге! чуєш? — моргнув «дядько» козарлюга своєму сусіду: до «вас» — каже, — значить до «нас»... Це як у писанні сказано: гарбуз мамі, а татові диня...

— А друге писанє каже: гей! гей! та не дома — куди мацу, все солома, — осміхнувся сусіда.

За старшини вийшов той, котрого назвали Брюховецьким. Це була ще молодша, неперестаркувата людина, убраний чепуренько, а очі в його були такі ласкаві, що аж у душу лізли та й під серцем у тебе і в кишені зарозом мацали і буцім то тобі папки або кашки давали.

Він звинно, мов покоевий пахолок, виступив упоперед і вичіливо вклонився на усі чотири боки, і, знявши з голови лист, положило його обережененько на стіл, що стояв серед майдану, мов той лист йому руки попік.

— У звинний чоловігя! — моргнув «дядько» козарлюга: — не старшини дає, а нам, усе-му товариству... Сказано: говори, чорте, з паном.

— Та вжеж по писанню: дарма водити з сухої криниці.

— Звісно: дешева риба — дешева й юшка... А наша юшка не з раків.

Положивши лист на стіл, Брюховецький звинно позачкував і заставився трохи подаль від старшини.

— Ох, юшки просить, — сіпнув за рукав сусіда козарлюгу «дядька».

Тоді до столу зближвся Сірко і узняв лист. Потім осторожно розпечатав його, осторожно розгорнув як піл евангелію і поклав головою і очима писаря.

Вичитай лист до громади, пане писарю, сказав він, даючи йому бумагу.

Писар, взяв бумагу, як дядка кидило у пола, міцно викашлявся.

— Шоб і у Криму, і у Польщі, і у Москві чути було!

Писар, на той час, Лаврін Кашпурович, змостився на стіл, і почав оголошувати неначе есборний дяк з амвони:

«Славною і непобідимого війська запорозького низового кошовому отаману, великому отчизни нашої рачителю і заштитнику, панам курініми отаманам з паном писарем, усе-му старшому і меншому війська запорозького товариству доброго від Господа Бога здоров'я і на вразів побіди і одолєня желаючи, з низеньким до землі поклоном ознаймую цим нижайшим писанням моїм, що все ненавидний добра душевний «неприятель іщеть того, як би між православними християнами любов братерську незгодою засмутити і із брани і кровопролития радість собі і усе-му бісовському сонмищу учинити.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Вояк і Його Харч

Що їдять вояки?

Не одна із мільйонів або більше матеріалів, сини яких служать сьогодні в армії Дядька Сема, ставити не раз це питання з деяким невдоволенням.

Однак мами не мають чого боятися. Їхні сини їдять добре. Американський вояк відживляється ліпше, ніж котрий небудь інший вояк сьогодні у цілім світі. На ділі — армія чваниться цим — тутешній вояк годований ліпше, ніж яких 60 відсотків населення Злучених Держав. Одним з доказів того є факт, що пересічний американський вояк набуває на вазі від шість до десяти фунтів за кілька перших місяців у таборі. Другим доказом є свідчення самих вояків.

Десять дев'ять з сотні нових рекрутів на питання, як їм подобається військовий харч, відповідають: „Знаменитий!“ Візьміть пересічний добір страв. Ось що їдять, наприклад, у Форт Джексон, Савт Каролайна: печена шинка, солодка картопля, стручкова фасоль, огірки і салат з зеленої цибулі, хліб і масло, хлібний пудинг і кава. А порції звичайно „екстра“ великі.

Завдання задовольнити смак кількох мільйонів людей з усіх країн і з усіх верств життя, не легке. Як і в цивільному житті, особисте уподобання і відраза грають свою роль на протязі перших кількох тижнів таборного життя. Однак це тільки проблема однієї людини з нею легко забувається після тяжкої фізичної муштри. А щодо кількості, якості і різноманітності харчу, пересічний військовий список страв не боїться критики.

Військовий Кухар, приступаючи до виконання свого величезного завдання прохарчовування три рази на день півтора мільйона людей, має на увазі дві цілі. Насамперед скажемо, що Військовий Кухар, це не особа, а функція. Це офіційний старшину для пекарських, кухарських шкіл. В ньому є все, що треба знати про приготування і ввезення харчу. Дві цілі, що мають на очі військові кухарі, це:

Бре збалансований і з потрібною кількістю калорій та вітамінів. Друге, дати харч смачний.

Пересічний вояк, здоровий і молодий, їсть біля шістьста фунтів харчу на день. Його пайка має біля 4,500 калорій, що вважається на 1,500 до 3,000 калорій більше, ніж дістають у своїм харчі багато добре годуваних дорослих цивільних осіб. Багато цивільних осіб терплять від браку потрібних вітамінів, але вояк від цього не терпить. Бо, чи знає він про те, чи ні, військовий кухар дбає, щоб він їх діставав. Вояк не чує смаку вітамінів, проте вони там є.

Ось список пересічного тижневого харчу вояка в таборі для вишкоду: півсема фунта м'яса, половина з чого звичайно волонина, телятина або баранина, третина вершвина, шинка і сало, решта пшениця і рис; 7 яєць; півфунта пайнта свіжого молока, сир і мороженого; понад один

фунт масла та інших товщів; півсема фунта хліба, мучних та зернових продуктів, п'ять фунтів картоплі; п'ять фунтів стійкої та консервованої горюдини; півпята фунтів помідор, цитринних та інших овочів. М'ясо займає головне місце у вояцькій харчі. Вживається свіжого м'яса, також соленого, сушеного і в консервах. Подають його двічі, часами тричі на день. Переважно подають печено, або „стю“. А це тому, що навіть армія не може мати забитої худоби досить „стейків“ для всіх.

Друге місце займають овочі і горюдини. В пересічній харчі повинно бути що дня найменше два овочі, або відповідна кількість овочового соку. Вимагається також двох родів горюдини, при чому зазначено, що одна має бути зелена.

II.

Харчування — це поважна справа для армії. Зокрема для корпусу кватирмайстра, завдання якого є роздобути харч для півтора мільйона вояків. Харчове планування ділиться на три частини: треба роздобути продукти, скласти порядок страв і зварити їх. В нормальні часи вживається гарнізована харчева пайка. Згідно з принципами, кожний харчевий сержант укладає свій власний список страв і купує продукти в місцевих крамницях. Харчевий сержант може купувати що захоче, тільки не вільно йому переступити денного кошту 48 центів на вояка.

Сьогодні, в часі війни, вживається системи польової пайки. Польова пайка „Ей“ майже така сама як гарнізована, з тою різницею, що спосіб купування продуктів інший. Харчевий сержант може купувати що захоче, тільки не вільно йому переступити денного кошту 48 центів на вояка. Сьогодні, в часі війни, вживається системи польової пайки. Польова пайка „Ей“ майже така сама як гарнізована, з тою різницею, що спосіб купування продуктів інший. Харчевий сержант може купувати що захоче, тільки не вільно йому переступити денного кошту 48 центів на вояка.

Сьогодні, в часі війни, вживається системи польової пайки. Польова пайка „Ей“ майже така сама як гарнізована, з тою різницею, що спосіб купування продуктів інший. Харчевий сержант може купувати що захоче, тільки не вільно йому переступити денного кошту 48 центів на вояка.

Польова пайка „Сі“ включає харч високої енергії. Вона призначена спеціально для мащувачого війська, далеко від горючої кухні. Складається з трьох родів консервних обідів: м'ясо з фасолею, м'ясо з картоплею, м'ясо з картоплею і горошиною („геш“). У другій блишці є бисквити, цукор, кава до розпускання і цукорки. Армія ствердила, що цукорки є високо енергійним харчем, бо мають в собі цукор.

Польова пайка „Ді“ призначена на випадок дійсної надзвичайної потреби. Харч складається з солодкої чоклади і віскаючої м'якоти. Він поділений на кусні в чотири унції, завінені спеціально для охорони перед газом і вохкістю.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БРІДЖПОРТ, ПА.

Ось якими є наша молодь і наші вояки?

Дня 10. травня під проводом молоді членки товариства Ольги Басараб, 54. відділу С. У. А., наша молодь відсвяткувала „День Матері“ і від

Видають його воякам, що висилаються з головної колони на стежі, до розвідної служби або до інших завдань, коли не доступні всі інші джерела добути харчу.

Польова пайка „Кей“ була призначена спершу для летунів, що можуть бути примушені осісти далеко від оселі. Харч заповнений в трьох пачках і важить яких 12 з половиною унцій. Є там печеня з січеного м'яса, сухари, свинина, бульбонна паста, ковбаса, кава до розпускання, чокладове молоко в табличках, таблички гумової жвачки, цукорки і концентрована лімонада.

Сьогодні американські вояки їдять ліпше, як коли не було перед тим. У всіх інших американських війнах, за винятком останньої, вояк сам варив собі їсти над вогнищем. Під час революції харчова пайка була „скупа“, а замість молока вояк діставав квартиру пива або яблучника на день і пайнт індійської зупи. Воякам видавали також свічки (для служби на варті) і тверде м'ясо. У війні з року 1812 до харчу додавали воякам трохи рису або горілки. Під час Цивільної Війни основний харч складався з волов'ячої сушеної фасолі, зеленої кави, цукру, солі, але у великій мірі вояки шукали сами за харчем в околиці й їли, що могли роздобути.

За першої світової війни відбулись основні зміни. Були добре організовані комісарські відділи і польові кухні. Вояцький харч був добрий, якщо не ліпший від харчу багатьох цивільних людей. Польова пайка „Бі“ вживає харчів, що не псуються і призначена для війська в полі. Вона ділиться на дві частини: страву для тропічного підсоння і для холодного.

Під час теперішньої війни вояк їсть так добре, що харч коштує тепер денно для кожного вояка біля 48 центів, або \$175.20 на рік. В році 1941, коли число нових вояків дійшло до півтора мільйона, рахунок за денний харч виріс до суми яких \$720,000. З цієї суми більш як \$100,000 ішло кожного дня на купівлю овочів і горюдини, що були в попередніх війнах рідкими ласощами. Навіть у військовій кухні з року 1917, подавали дуже мало овочів за винятком обов'язкових снілків.

Але, не зважаючи на високу якість і різноманітність свого харчу, сьогоднішній вояк, як і кожний вояк в історії і в світі, однаково любить, як прийти йому печиво з дому.

дала їй пошану. Програму свята виготовила вище згадана особа, пані Марія Сарабун Шевчук, котрій належить признання за цю працю. Вся молодь, що брала участь в програмі, виявилась дуже добре, за що задовольно публіка нагороджувала її своїми рясними оплесками.

Голова вище згаданого товариства, пані Ксенія Шуль, передала найстаршій мамі, членкині товариства С. У. А., пані Евдокії Шибал, гарно вималюваний портрет її власної особи, як дарунок від 54. відділу С. У. А. Пані Шибал, старша віком жінка, зі слезами в очах подякувала всім членкам за таку милу несподіванку. При тій нагоді місцевий парох, о. Е. Бартош, сказав кілька щирих і зворушливих слів про замучену Ольгу Басараб та вживав все жіноцтво до дальшої нестримної праці. Доброго душі пастора та широго патріота публіка нагородила гучними оплесками. Участь в програмі свята брали такі особи: М. С. Шевчук, П. Плесевич, Віра Сарабун, Марія Шевчук, П. Йосиф Шевчук, П. Ілько Шевчук, П. Теодор Катериняк, П. Йосиф Шибал, П. Василь Козак. Програма малих дітей випала знаменито. В програмі брали участь: Анна Крисько, Анна Соколовська, Гелена Ключ, Тая Пилецька, Катерина Шевчук і Павло Шевчук. Попри духове задоволення наша молодь зробила ще другу несподіванку. Молоді господині, декотрі навіть зі своїми чоловіками, приготували для всіх що прийшли на Свято Матері смачну вечерю.

Столи позастелювано біленькими обрусками, на котрих стояли пахучі квіти та горючі свічки. На знак пошани кожна мама дістала при дверях пахучу рожу. По одній боці столів засіли самі матері, по другім батьки та інші. По середині стола, де сиділи матері, велика „кирка“ з написом, що це для наших матерей. При вечері всіх гостей дуже гарно і чесно обслуговували. Молоді урядники Українського Горожанського Клубу, Е. Ратай, Е. Сендешкий і В. Довгань передали з каси дарунок для матерей: \$5 на квіти, а \$25 на вечерю.

При смачній вечері, п. Едвард Ратай, покликаний до слова кількох бесідників, котрі говорили на різні теми з приводу наших молоді та нашому жіноцтву в громаді. Говорили такі бесідники: о. Євген Бартош, Е. Ратай, Е. Сендешкий, С. Шимра, К. Білик, пані Ксенія Шуль, голова 54. відділу С. У. А., К. С. М. Кушнір. Вкінці п. Василь Степанюк сказав заспівати всім гостям нашій молоді й нашому пароху „Многих літ“. Тут же треба додати, що в останній точці програми наші молоді хлопці у військових уніформах вийшли на сцену і виявили, як працюють у Вуйка Сема.

Кожний з них при своїм заняттю нагадував собі родинний дім, співали свої пісні, варили борщ, пироги, писали гарні листи до дому і на День Матері, і то в материнській мові. З жалю і радості вся публіка залялась слезами, оплескуючи молодих вояків.

Вкінці молоді хлопці заспівали: „Гей там на горі Січ іде“, „Гей пора, не пора“ — і

закінчили двома гімнами: американським і українським. Кожному, хто був на тім Святі Матері лишилося в пам'яті та гарна наша молодь у Бріджпорт, Па.

Наочний свідок.

ДІТРОИТ, МІШ.

В честь Матері.

Дня 10. травня відділ 5. Союзу Українок Америки влаштував мале свято, щоб віддати пошану Матері. Предсідниця отворила програму, а відтак був реферат на тему „Дня Матері“. Потім наступили декламації малих дітей. Забирали слово теж і членкині, висказуючи побажання, щоб та війна скоро скінчилась перемогою Америки, та щоб таким чином скоро наступив спокій у світі. Закінчено гимном Союзу Українок Америки і пісню „Гад Блес Америка“. До доходу з свята денно доложено й разом дано \$50 на нову церкву, яку будуть посвячувати 30. травня.

А. Хомяк, секр.

МАРУСЯ ПАЛЕГА,

українська танцюристка, що виступить на Радіо Бали Сурми з класичними танцями в неділю, 31. травня ц. р. в Вебстер Галі. Виступатимуть теж українські танцюристи з Пасейку і гармоністка Анна Мелетич.

Grand Parish Ball

— sponsored by —
THE YOUTH OF
ST. MARY'S ASSUMPTION
UKR. CATH. CHURCH
24 East 25th St., Bayonne, N. J.
SUNDAY EVENING, MAY 31, 1942
at the VETERAN'S HOME
35 East 23rd St., Bayonne, N. J.
Commencing 8 P. M.
Admission (including tax) 55c.

12th BASE BALL ANNIVERSARY SPORT DANCE

— given by —
UKRAINIAN SOCIAL CLUB
of Carteret, N. J.
SUNDAY, MAY 31, 1942, 7:30 P. M.
at the Ukrainian Pavilion, 691 Roosevelt Ave., Carteret, N. J. Music by Oley Bros. Admission 40c including tax. 12th Season Opening Base Ball — Carteret Park — 2 F. M. 114.18

На Допомогу Українській Радіо Програмі,
що вже 15-тий рік існує заходом підприємства СУРМИ

РАДІО БАЛЬ СУРМИ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (May 31, 1942)
на великій WEBSTER HALL, 119 East 11th St., NEW YORK
(BETWEEN 3rd & 4th AVENUES)

ПОЧАТОК в год. 5-тій попол. (Концерт в год. 8.) ВСТУП з тексом 65 ц. (Діти 25 ц.)
Пан Деніс Руснак, співак з Буховини, що тим часом гостює в Америці, відіграє низку пісень, як ривок пані Стефанія і Марія Боднар будуть співати дуети. А веселою точкою буде виступ „Князя Миколи“ з дуже комічною сценою. Все нове, веселе. — Всіх українців, з близька й далеко, запрошує на цей Радіо Баль Сурми КОМІТЕ.

УВАГА! ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. УВАГА!

СТАРАННЯМ ОКРУЖНОЇ РАДИ СУА МІСТА ФІЛІДЕЛЬФІ

відбудеться

ВЕЛИЧАВНИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1942)

НА ПЛОЩІ ДІВОВОЇ АКАД. СС. ВАСИЛІНОК У FOX CHASE, PA.
Початок у годін 2. пополуноді. Буде Молебень до Пр. Дів Марії. Вступне слово пані О. Лотоцької, голови Окр. Ради СУА. Промовлятимуть від централі панна Абрагамовська, заст. гол. СУА, і панна Олена Мудрик, пресова рефер. СУА. Головний реферат виголошить пані О. Штогрин, заст. гол. Окр. Ради. Дівоча оркестра школи СС. Василінок буде пригравати до впрод, які виконують жінки з серпаном, репрезентатива кількох перитів і оригінальних костюмах, і обжинки. Опісля буде забавка з танцями при музиці Михайла Кузбита, як також смачні перекуски.

Окружна Рада СУА запрошує всі товариства, братства і сестринства міста Філадельфії і околиць до численної участі. На вшадок дощу знайде приміщення в шкільній залі СС. Василінок, так, що кожний з нас знайде вільне приміщення і гарно забавиться. 118

Комітет.

УВАГА! ЧЕСТЕР, ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ВІЛМІНГТОН І ОКОЛИЦІ!

ДРУГИЙ ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК У ЧЕСТЕР, ПА.

відбудеться

15-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОЙОГО ІСНУВАННЯ

В НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1942)

Свято відбудеться в УКР. НАРОД. ДОМІ при Четвертій і Ворд уліцях,

у такім порядку:

В годін 4. Молебень, а по молебні Панахида за померлих членкині. В годін 5. Святочний Обід, під час якого будуть промовляти місцеві і позашіські бесідники. По обіді Святочний Концерт, на якому Святочну промову виголошить секретарка відділу Петрушеня Пенюха, а також будуть промовляти Анна Мисиниш, Юлія Терешанська і Юлія Лебидиш. Гостинну промову виголошить Всеч. о. Омелян Мишук. По концерті першорядна забавка при гарній музиці, смачні перекуски та різні несподіванки. Секретарка П. Пешоха.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРЕСВИТЕРСЬКА ГРОМАДА
владштує величавий

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

в честь ІВАНА ФРАНКА
В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ (MAY 30, 1942)

В ЦЕРКОВНИЙ салі,

49 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Початок у год. 8. вечір. Вступ вільний.

У програму концерту входять: хорові пісні під проводом п. Ю. Кириченка, соли славного баритона п. П. Ординського, дуети, декламації і реферат пастора Л. Стандрета. Опісля запрошуємо українське громадянство з Нюарку й околиць до численної участі в святі й разом з нами вишадкувати пам'яті великого борця за права людини, письменника, диченого й громадського діяча. Заряд.

БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВ. ПАРОХІЯ СВ. СОФІ,

39 W. 22 ST. BAYONNE, N. J.

владштує

МАЄВІЙ БАЛЬ

і представлення
„РОМАН І ЮЛІЯ“
весела комедія в одній дії

В СУБОТУ, 30. ТРАВНЯ (MAY 30, 1942)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 35 W. 19 ST.

Початок представлення точно в 6. год. вечером.

ДІВІ ОСОБИ: Професор — Лесь Гриник, його жінка — Анна Мороз, їх дочка Юлія — Р. Командат — Роман Сороча, Йосиф Довгань, Роман Возний, О. Данишко, Роман Любич, Петро Командат. — Режисер Йосиф Буката.

До танців буде грати першорядна оркестра. На представлення і на баль широкі запрошує Вас — Комітет.

Комітет.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ
675-681 SO. 19 ST., NEWARK, N. J.

відбудеться

У НЕДІЛЮ, 31. ТРАВНЯ (MAY 31, 1942)

ПОСВЯЧЕННЯ

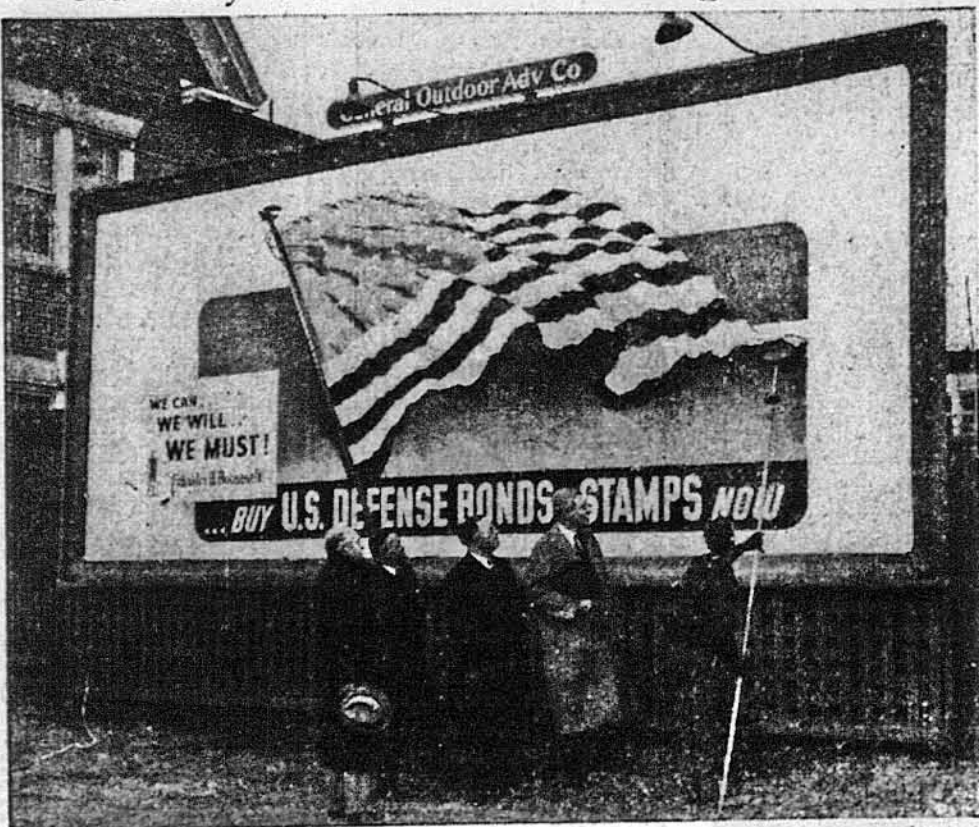
НОВО-ПОВУДОВАНОГО ПАРОХ. ДОМУ

Посвячення відбудеться точно 3:30 пополуноді при співучасті і сослуженні Священників. З цієї нагоди відбудеться

КОНЦЕРТ ДУТОЇ ОРКЕСТРИ (50 чл.)
а опісля Бенкет-Забави і Забави з Танцями
при добрій оркестрі. — Вступ вільний.

На це посвячення широкі запрошує Вас — Комітет.

Old Glory Waves Out New Challenge on Bonds

ДЛЯ РОЗГОЛОСУ ПРОДАЖУ ОБОРОННИХ БОНДІВ І МАРК розліпляється до
всему краю 35,000 таких наліпок. Нарисував його Пол Полсон з Гарингтон Парк,
Нью Джерсі.

Купно Футер і Купно Ярини!

Кожна господиня розуміється на купні ярини. Перегляне, помацає, і вже знає, чи добра, чи ні. З футрами інакша справа. Вона може знати, чи футро є зроблене за найновішою модою і чи воно її пасує. За те не можна вимагати, щоб вона розуміла ще й різницю між добрими й злими шкірами.

Тому жінки, котрі хочуть бути певні, що вони дістануть повну вартість за свої гроші, ідуть до виробництва футер Михайла Туранського. Тут вони можуть купувати футра з ДОВІР'ЯМ. Ніхто ніколи не ошукався на футрах Михайла Туранського.

Наприклад, коли ви купите футро PERSIAN LAMB в М. Туранського, ви можете бути певні, що кучері, блискучість і колір будуть такі самі по кількох роках носіння футра, як у перший день, коли ви його купили. А тому, що власне ТЕПЕР ви знайдете найбільший і найдешевший вибір футер PERSIAN LAMB і MUSKRAT у М. Туранського, вступіть сьогодні — виберіть футро — сплачуйте через літо — а ми задержимо його в власній COLD STORAGE VAULT.

Купується футра в

Михайла Туранського
з довірям!

MICHAEL TURANSKY
350 SEVENTH AVENUE NEW YORK CITY
BETWEEN 29 & 30 STREETS
16th Floor L.Ackawanna 4-0973

Дещо Про Гуму

В Америці бракує гуми. Як-що ми будемо обережними з тою гумою, що маємо, то буде її досить для військових потреб, але для того кожний повинен заощаджувати гуму, щоб було її досить для конечної потреби.

За мирного часу Америка споживала більше як 750,000 тон гуми річно, або коло половини світового виробу. 98 відсотків тої гуми доставляли з Далекого Сходу. Три чверти гуми йшло на гумові опони й туби, решта — приблизно на 50,000 ріжних предметів, як чоботи, торбинки для горячої води, дитячі пилки для ссання молока і т. п. На гумових опонах теж яких 34,000,000 автомобілів проїздили по поверху 500,000,000 миль річно по найліпших дорогах світу.

Але з часу, як японці завоювали Бритійську Малу і Голландську Східню Індію, вони зачинили нам двері до го-

ловних джерел гуми. Ми ввозимо тільки трохи з Південної Америки і Африки, наша індустрія штучної гуми тільки що починається і треба довго чекати, аби продукувати гуму з гумових дерев.

Ми не повинні ждати на чудо. Ми мусимо обійтися тим, що маємо; мусимо берегти надовше ті гумові речі, які маємо та повинні заощаджувати кожну можливу унцію старої гуми.

Втрата наших гумових джерел стала якраз тоді, як наша потреба в гумі досягла найвищої в історії точки. Мокрі війни потребують гуми. Військові машини посуюються в бой на опонах. Наприклад, на кожний бойовий корабель спотребується 75 тон гуми, або вистарчаюча кількість для виробу 17,143 гумових опон. Понтовий міст в 10 тон споживає до 3,200 фунтів гуми, скатське авто — 398 фунтів,

військовий плаш від дощу два фунти. А ми мусимо постачати не тільки для наших збройних частин, але також і для наших союзників.

Є кілька способів, якими цивільні населення може помагати в збереженні гуми. Мотористи мають так берегти свої гумові опони, якби вони були з золота. Кожний автомобіль має біля 70 фунтів гуми на своїх колесах та 50 на покришці. Загальною на всіх автах в Злучених Державах Америки є біля 1,800,000 тон гуми. Ви можете зберегти їх надовше такими способами:

Користуйтеся своїм авто тільки в необхідних випадках. Переминяйте опони з колеса на колесо, аби вони зношувались рівномірно.

Тримайте колеса рівно, аби вони не хитались та не стирали гуми.

Не починайте їхати раптово швидко, не робіть різких зупинок та різких рухів на поворотах.

Понад усе, їдьте повільно, уважно і стриманно.

Ви можете також допомогти в заощадженні гуми, шукаючи по всіх закутках за старою гумою. Старі опони, що діти вживали при плаванні, стара пара гальовиш, гумова торбина для горячої води, яка вже скінчила свою службу, навіть покусані дитячі пилки — все це потрібне. Торговець старими речами купить їх і доставить до фабрики, де вони будуть розтоплені, змішані зі старою гумою та виробляться з того речі, потрібні країні.

З гуми, що йде на одне пересічне авто, можна зробити чотири пневматичні рятункові

човни для одного бомбовика; 200 жіночих гумових поясів вміщують досить гуми для одної військової газової маски; гума, яка вживалась при виробі гребенів кожного місяця, могла бути вистарчаючою для опон на понад 1,700 військових тягарових автомобілів, з яких кожний має дві й пів тони.

СТАРШІ ЛЮДИ ПРО СВОЇ ПРАВА.

ЛОНДОН. — В лондонським "Таймс" вивязалась цікава дискусія між старими людьми, що мають поперх 70 літ. Один з них закидав владі, що про старих нічого не дбає. Дбає лише про малих дітей, а для старих не подбає ні про одну зайву шланку молока. Інший старий чоловік відповів, що старі віджили свої літа і коли не можуть, нації в нинішні часи нічим допомогти, то бодай хай не висувають своїх домагань до різних полешків.

ГЕЙГ ПРОТИ ЕДИСОНА.

ДЖЕРЗІ СІТІ. — Мейор Гейг оголосив заяву, якою ствердив, що губернатор Чарлз Едісон був перед виборами в 1940. року у нього і обговорював, що треба робити, щоб перейшла його номінація на губернатора, як це заявила конгресменка Мері Нортон в Вашингтоні, коли назвала губернатора "гіпокритом". Едісон є, як відомо, проти призначення федеральним суддею Томаса Ф. Міні, якого попирає Гейг.

АРМІЯ ПРИЙМАЄ НИЗЬКИХ І ВИСОКИХ. — Оба ці воїни походять з Клівленду, Огайо, і оба вони найшлися в Північній Ірландії. "Простий" Норман Дж. Келер може легко пересунути під розтягнені рамена "простого" Мейна Р. Бренчера, що має 6 стій 6 цілих висоти.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 22. травня 1942. року, по короткий недовгий, номер в 37. році життя ІВАН МИХАЛЬЧИШИН, довголітній член Тов. ім. Івана Франка, від 266. У. Н. Союзу в Амстердамі, Н. Й.

Покійний був дуже щирої вдачі. Його вся родина належала до У. Н. Союзу, а також і вночі.

Похорон відбувся в неділю, 24. травня, з дому жалоби, 17 Крийн Стріт, до української гр.-кат. церкви св. О. Миколая, при великій залучці людей, на українській шинтар св. О. Миколая.

Похорон у смутку, з одного сина, три дочки і три внуки. В похороні взяли участь члени Тов. ім. Івана Франка, від 266. У. Н. Союзу.

Хай американська земля буде йому легкою!

Василь Труфін, секр.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИК (ювілер)

на Філадельфію в околицю продає всі річч, вховаючі в склад біжутерії, як: заручинкові й шлюбні перстені, годинники фірм Elgin, Waltham і ін. для чоловіків і жінок. Рівнож всяку срібну столову посуду по нижчих цінах, як деінде. Займає або, напийте, а переконатеся.

ІВАН СЯРЧИНСЬКИЙ
2928 Poplar St., Philadelphia, Pa.
Українці, пам'ятайте на клич: СВИТ ДО СВОГО!

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5086
Урадові години: Від 1 до 3 попов. від 6 до 8 вечір.
В неділю згідно з умовою.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВІРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЕЛ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якості, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЗАВЖДИ

Найкраща услуга вимагає в кожній дрібниці особистої уваги. Таким чином ніякої подробиці не переочиниться і не забудеться.

Ще від 1900 року гаслом цієї фірми є: дати кожній родині особисту увагу й заінтересування — завжди.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРІЯ-ДЕЛКАТЕСЕН.
Недуга змушує мене продати мою Гросерію-Делкатесен. Модерні знаряди (fixtures), дуже добрий склад у продажі цина. Варте \$2,500. Прийму найліпшу пропозицію ціну. 276 Franklin St., Greenpoint, Brooklyn, N. Y. 115-20

ПРОДАЮ

ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРІЯ в різного роду бізнеси. Полігоджую нотаріальні справи. Продаю різного роду аскурацію ПЕТРО БАРТКІВ Real Estate & Insurance Broker Notary Public, 309 E. 14 St., New York, N. Y. Phone AL. 4-8254

АДВОКАТ

В. КУЗЬМА
156 CHADWICK AVENUE, NEWARK, N. J.
Telephone Bigelow 8-3492 ВЕЧОРАМИ

БОЛІНІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болочі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болочі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.

Лікує згубління анток і котинів. Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділки і четверги від 1 до 8:30 вечір. Немає урядових годин у неділю.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Даром пробка

МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на домагання шлуника й випробували коштовні ліки й зела, а не наїшли полешків. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Мілертона, котрих не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. Поажиті пробки переконаєтеся, як skutочно діляють в домаганні таких, як кишківники, газ, нестерпність, запір, брак апетиту, біль голови й інші домагання, котрі походять до злого травлення. Щоб переконалися, спробуйте пробку.

Спеціальна Оферта

по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону
[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону
[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за злілля Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до: J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ілі ціни важні лише при замовленні просто з головного офісу.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ОПЕРЕЙТОРИ

ВИСОКА ЗАПЛАТА.
Потрібно досвідчених Singer Machines оперейторів, чоловіків і жінок, на дефенс ворк; відповілі години; постійна праця.
I. SPIEWAK & SONS,
3939 Hudson Blvd., bet. 14 & 15 Sts. NORTH BERGEN, N. J.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН

з цією приготуваною металеву труною, двома ватами, карпаном, балісмуванням, вкляванням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з вишком однієї й належностей за церковну відправу й шинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch Office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8585

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребом по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАРІКАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MEtrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 573. Воля або смерть.

AS AN EXAMPLE TO HIS FOLLOWERS, TARZAN WIELDED A LENGTH OF CHAIN AGAINST HIS ADVERSARIES!

"TARZAN... KILL TARZAN, NOW!" THE PIRATE CAPTAIN SHOUTED. THE SLAVES RALLIED TO THE APE-MAN'S AID!

THEY FOUGHT RECKLESSLY NOW, SHOUTING THEIR DESPERATE BATTLE- CRY, "FREEDOM OR DEATH!"

BUT THE TOIL-WEARY WRETCHES WERE NO MATCH FOR THE ARMED MIGHT OF THE CORSAIRS!

Для прикладу невільникам Тарзан почав вимахувати своїми власними ланцюхами і ними ударяти в своїх противників.

"Тарзана вбийте, Тарзана!" — кричав піратський капітан. Водночас невільники почали бігти Тарзанови на оборону.

Невільники тепер почали дійсно хоробро боротись. Їхнім боевим кличем тепер стало: "Свобода, або смерть".

Проте ті нещасливці, яких тіла були внаслідок довгою неволюю, не могли бути рівно-сильними противниками озброєних піратів.